

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII CU
PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA**
Secțiunea A. Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limba maghiară
Etapă județeană/a sectoarelor municipiului București
25 martie 2023
Clasa a IX-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Lucrările în care eseu/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.
- Timpul de lucru: trei ore.
- Total: 100 de puncte.

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

Azi am citit cartea lui Ionel Teodoreanu: *Ulița copilăriei* și am plâns. Nu mi-a fost rușine: am plâns. M-am spălat repede cu apă rece pe față, ca să nu mă zărească cineva și să vadă un miop emoționat și lăcrămând. Am fost toată ziua îndrăgostit de Sonia*. [...]

Zadarnic mă prefac: sunt trist. Eu n-am fost la „țară” niciodată. Și când apune soarele primăvara, din mansarda mea cu ferestrele deschise, eu visez la livezi și la crângurile înflorite, la izvoare, la iatacuri* luxoase, dudu și idile în vacanța Paștelui. Eu, însă, n-am fost la țară niciodată. [...]

Iar astăzi am citit *Ulița copilăriei* și-am plâns. Am plâns, pentru că eu n-am simțit niciodată cele ce simt eroii cărții acesteia. Eu le-am visat numai. [...]

Am plâns, dar am pus apoi cartea în raft și am râs. Am râs de mine, pentru că eram încă sentimental și visător. Și mi-am spus: *Ulița copilăriei* e o caramelă bună pentru băieții slabi de înger, ca Robert și ca Dinu. E o carte cu păpuși luxoase, cu poze și cu idile. [...]

....Zadarnic. Eu am rămas tot trist și tot îndrăgostit de Sonia.

Iartă-mă, Ionel Teodoreanu; dar dacă există Sonia, spune-i că un băiat urât, care nu știe ce vrea, e trist din pricina ochilor ei.

Spune-i să vină să-mi dăruiască trei cuvinte de mângâiere.

Spune-i că nu cer altceva decât să mă mângâie și să nu se înspăimânte de mine.

Iar dacă Sonia nu vrea să plece de acolo, din Moldova ei, spune-i să-mi trimită adresa, pentru că eu am să-mi vând cărțile lui Felix Le Dantec și am să mă duc să mă mângâie Sonia...

Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop* (1933)

*Sonia – personaj feminin din *Ulița copilăriei* de Ionel Teodoreanu.

*iatac – cameră mică, de culcare

B.

Știu că nu voi mai citi niciodată cu aceeași intensitate cu care citeam la 15 – 20 de ani. [...]

De ce oamenilor le place, de atâta amar de vreme, să spună, să scrie, să asculte sau să citească povești scornite* nu e clar nici până azi. S-a spus că ar fi înrudite cu istoria și că sunt, în felul lor, mai adevărate decât aceasta, dat fiind că relatările istorice sunt constrânse să se mărginească la ce s-a întâmplat, în timp ce o poveste bine ticluită* istorisește ce ar trebui să se întâmple, sub semnul necesarului și al verosimilului. S-a spus despre unele dintre ele că, prin mila și teama pe care ni le stârnesc, ne purifică de propriile emoții. [...] Că ne dezbară* de egoismul în care ne îngroapă viața de zi cu zi. Că ne ajută să dăm sens lumii în care trăim. Că ne oferă un spațiu de simulare, ca cel în care se antrenează astronauții, în care să ne putem exersa liber capacitatea de a ne trăi propriile existențe. Că hrănesc una dintre aplecările noastre native definitorii, curiozitatea. Că ne îndrumă spre o înțelegere deliberativă* a lumii, ridicându-ne deasupra poncifelor* și a locurilor comune. Că ne pun la dispoziție un rezervor inepuizabil de alternative pentru ideile și credințele noastre, atunci când valabilitatea acestora începe să se erodeze. Că ne țin treze imaginația și creativitatea, de care avem în permanență nevoie. Că ne ajută să visăm. Că ne deschid căi neașteptate cunoașterii de sine. Că ne fac mai înțelegători și mai toleranți față de ceilalți. S-a spus cam totul pe tema asta și încă pare a fi insuficient. [...]

Dacă aș fi pus în situația de a-i explica unui tânăr de 15 – 20 de ani de ce e bine să citească, probabil primul lucru pe care i l-aș spune este că mai târziu va fi prea târziu. Nu e un răspuns foarte convingător, dar e cel puțin cu certitudine adevărat.

E ca atunci când îți faci o casă. Nu toți ne dorim palate, dar vrem cu toții o locuință în care să nu ne frecăm umerii de pereți, atunci când ne mișcăm. Citim ca să ne facem locul în care să putem locui.

Liviu Papadima, *De ce (să) citim?* în *Dilema veche* (2014)

*scornit – care este plăsmuit, inventat

*ticluit – compus, redactat

*a (se) dezbară – a renunța la o deprindere rea, a se dezvăța

*deliberativ – care deliberază, având dreptul de a o lua o hotărâre

*poncif – idee, afirmație banală, loc comun

Subiectul I

(30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Ilustrează, cu câte un exemplu, două trăsături ale textului narativ, regăsite în textul *Romanul adolescentului miop* de Mircea Eliade. **5 puncte**
2. Precizează un motiv pentru care naratorul-personaj este trist, raportându-te la textul *Romanul adolescentului miop* de Mircea Eliade. **5 puncte**
3. Explică de ce oamenilor le place *să spună, să scrie, să asculte sau să citească povești*, valorificând textul *De ce (să) citim?* de Liviu Papadima. **5 puncte**
4. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, o trăsătură a tânărului, pe care o deduci din secvența: *Iartă-mă, Ionel Teodoreanu; dar dacă există Sonia, spune-i că un băiat urât, care nu știe ce vrea, e trist din pricina ochilor ei.* **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre semnificația următoarei secvențe din textul *De ce (să) citim?* de Liviu Papadima: *E ca atunci când îți faci o casă. Nu toți ne dorim palate, dar vrem cu toții o locuință în care să nu ne frecăm umerii de pereți, atunci când ne mișcăm. Citim ca să ne facem locul în care să putem locui.* **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea

(35 de puncte)

Te numești Andreea/Andrei, locuiești în Oradea și ești elev în clasa a IX-a.

Redactează o scrisoare, de 100 – 120 de cuvinte, adresată unui prieten/unei prietene care locuiește în altă țară, în care să îi prezinți bucuria descoperirii unei pasiuni, valorificând cele două texte.

Data redactării scrisorii este 25 martie 2023.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea

(35 de puncte)

Scrie un eseu de minimum 300 de cuvinte despre *modul în care lectura influențează viziunea asupra lumii și asupra propriei persoane*, pornind de la cele două texte și valorificând experiența ta culturală.

Vei avea în vedere:

- precizarea modului în care lectura influențează viziunea asupra lumii și asupra propriei persoane;
- evidențierea modului precizat, prin referire la textele date;
- exemplificarea cu un alt text literar în care se regăsește aceeași idee;
- corelarea unei valori transmise în unul dintre cele două texte date cu o valoare importantă pentru tine;
- valorificarea experienței personale pe tema dată.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Notă

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseuul are minimum 300 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim